

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА, МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

DOI: 10.18372/2307-9061.59.15592

УДК 340:94(045)

Д. В. Бабич,

здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПРОТЕСТІВ МОЛОДІЖНОГО РУХУ 60-Х РОКІВ ХХ СТОЛІТТЯ В СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ АМЕРИКИ

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
вул. Володимирська, 60, 01033, Київ, Україна
E-mail: dashababych@gmail.com

Метою статті визначено дослідження основних напрямів та ідей протестів молодіжного руху в США 1960-х років. Методи дослідження: синтетичний, аналітичний та описовий, хронологічний, історико-порівняльний, ретроспективний та конкретно-історичний. Результати: встановлено, що молодіжний рух за громадянські права афроамериканців було розпочато наприкінці 1950-х років. Зроблено висновок, що головними наслідками молодіжного руху в США 1960-х років стали: припинення сегрегації афроамериканців, розширення повноважень студентського самоврядування в університетах, припинення ескалації збройного конфлікту США та В'єтнаму. Констатовано, що молодіжний рух США 60-х років ХХ ст. став винятково масштабним явищем в соціально-політичній і духовно-культурній сферах життя країни. Обговорення: досліджуючи основні ідеї руху молоді США 1960-х років, було розглянуто основні напрями протестів цього руху, а саме: рух проти расової дискримінації та за досягнення громадянських прав афроамериканцями; протести за освітні реформи; рух проти інтервенції в Індокитаї. Досліджено масштабний рух «сидячих демонстрацій» («sit-in») та діяльність організації Студентський координаційний комітет ненасильницьких дій, який було створено у 1960 році з метою координації виступів студентів на місцях. Визначено, що важливою складовою молодіжного руху тих часів став «новий лівий рух», погляди прихильників якого йшли врозрід із традиційною марксистською доктриною комуністичних партій, та виокремлено події, які стали поштовхом до його появи. Охарактеризовано діяльність організації «Студенти – за демократичне суспільство», яка була створена в 1960 році на базі Студентської ліги. Проаналізовано основні ідеї та положення Порт-Гуронської декларації 1962 року та три головні аспекти молодіжного руху, пов'язані з діяльністю організації «Студенти – за демократичне суспільство». Досліджено антимілітаристські протести молодих людей у зв'язку з участю США у збройному конфлікті на Індокитайському півострові.

Ключові слова: молодіжний рух; Сполучені Штати Америки; протест; расизм; демократизація; «сидячі демонстрації».

Постановка проблеми та її актуальність.

Молодь завжди була та залишається найбільш активною політичною силою, про що свідчать різноманітні демонстрації студентів в усіх країнах світу. Підйом руху американської молоді у 60-х роках ХХ ст. мав велике політичне, економічне, соціальне та культурне значення для розвитку Сполучених Штатів Америки. Відмо-

ва жити відповідно до застарілих суспільних норм та культурних цінностей об'єднала велику кількість молодих людей у боротьбі з гострими соціальними проблемами. Студентські рухи породили масштабний демократичний рух, що призвело до політичної поляризації в країні, де молодь виступала масовою опозиційною силою державній системі. Відстоювалися громадянські

права темношкірих, демократизація системи освіти, припинення воєнізованої агресії США на Індокитайському півострові, а також велася боротьба з бідністю та насильницькими діями уряду. Протестні настрої молодих людей існують і досі, адже більшість соціально-політичних проблем залишаються актуальними для сучасного суспільства, в тому числі в Україні. Вивчення досвіду молодіжного руху США 1960-х років є актуальним, оскільки надасть можливість прогнозувати розвиток протестних настроїв молоді у світі.

Метою статті є дослідження основних напрямів та ідей протестів молодіжного руху в США 1960-х років.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед вітчизняних дослідників молодіжні рухи як суспільно-політичне явище, зокрема, і в Сполучених Штатах Америки, аналізували Т.О. Черкашина, О.І. Шафраньош, А.В. Мінаєв та інші. Проблематика американського молодіжного руху 1960-х років досліджувалася переважно зарубіжними вченими, тому в роботі було використано промови та праці таких науковців, як Д. Пітс, С. Кармайкл, Е. Нітобург, А. Лоусон, Л. Ельбаум, Дж. Олсон та інших. Однак, на жаль, можемо констатувати, що в українській науці питанню протестів молодіжного руху 1960-х років приділено недостатньо уваги, що актуалізує тему дослідження.

Виклад основного матеріалу. Єдине поняття явища «молодіжний рух» відсутнє в українській науці, однак, на нашу думку, досить повне визначення надає Т.О. Черкашина, яка називає молодіжний рух «формою організованої діяльності молоді, що відображає активну соціальну позицію та направлена на досягнення спільних цілей, задоволення потреб, на захист, збереження, зміну, зміцнення системи цінностей, відносин, які склалися між членами певної молодіжної організації» [1, с. 448]. Молодіжні рухи можуть набувати різного характеру: погіршувати рівень політичної нестабільності або ефективно контролювати реалізацію державних програм молодіжної політики, відшукуючи компроміс у діалозі з державою. Тож, молодь може як прискорювати, так і гальмувати розвиток суспільних відносин.

Досліджуючи основні ідеї руху молоді США 1960-х років, варто розглянути основні напрями протестів цього руху, а саме: рух проти расової дискримінації та за досягнення громадянських прав афроамериканцями; протести за освітні реформи; рух проти інтервенції в Індокитаї.

Молодіжний рух за громадянські права афроамериканців було розпочато наприкінці 1950-х років. Темношкірі студенти нерідко ставали жертвами расизму. При цьому закони, спрямовані на подолання расової дискримінації, втілювалися занадто повільними темпами. В контексті боротьби з расизмом варто згадати справу «Браун проти Ради з освіти» («Brown v. Board of Education of Topeka»), згідно з яким існування окремих державних шкіл для темношкірих було визнано таким, що суперечить Конституції. Рішення стало великою юридичною перемогою, а суди довели свою велику роль у забезпеченні прав людини та громадянина. Водночас, законодавці південних штатів прийняли близько 450 законів, спрямованих на обхід згаданої постанови Верховного суду США [2]. Тож, расова нерівність панувала на усіх рівнях системи освіти.

Розвиток самосвідомості афроамериканців зумовлює зміни у характері протестів: пасивні виступи перетворюються на активні. Масштабним став рух «сидячих демонстрацій» («sit-in»). 1 лютого 1960 року четверо темношкірих студентів зайняли місце «для білих» в кафетерії при магазині компанії «Woolworth». Персонал кафетерію відмовив їм в обслуговуванні, тому студенти оголосили «сидячий страйк», який поширився на території усіх штатів [3]. Студенти використовували ненасильницькі методи протестів та не чинили опору поліцейським. Протягом цього року в «сидячих демонстраціях» взяли участь понад 50 тис. чоловік, а приблизно 3600 демонстрантів опинилися за ґратами [4, с. 3]. Важливу роль у русі проти дискримінації відіграла організація «Студентський координаційний комітет ненасильницьких дій», який було створено у 1960 році з метою координації виступів студентів на місцях.

Рух за громадянські права афроамериканців відзначився такою подією як «Літо свободи» або «Міссісіпське літо» у 1964 році. Штат Міссісіпі відрізнявся від інших повним політичним без-

прав'ям афроамериканського населення. Хоча вони склали 43% населення всього штату, афроамериканці не посідали жодної виборної посади. Активісти руху почали проводити масову компанію по реєстрації виборців у штаті, однак зустріли чимало труднощів під час проведення своїх акцій. Це зумовило наростання радикальних настроїв. Однак «Літо свободи» актуалізувало тему безправ'я темношкірого населення, що призвело до прийняття нового закону про виборчі права, яким заборонялося проводити політику перешкоджання виборчим права темношкірих [5].

Із середини 1960-х років почалася трансформація ідеологічної платформи руху та поширилася ідеологія «чорного націоналізму». Вона містила у собі заклики до незалежності руху, власних економічних, політичних і соціальних інститутів. Також велика увага приділялася уважному ставленню до історико-культурного минулого темношкірого населення США [6]. Спільні протести білошкірої та темношкірої молоді поступово зійшли нанівець і боротьбу продовжили лише афроамериканці. На противагу ненасильницьким організаціям молодіжного руху виникали ліворадикальні організації молоді, наприклад, «Чорні пантери». Однак, до середини 1970-х років рух починає зменшувати оберти, що пов'язано, насамперед, з успіхами цього молодіжного руху та початком конкретної діяльності на місцях дорослим темношкірим населенням.

Як відзначає Е.Л. Нітобург, расизм «прививався» північноамериканському суспільству протягом майже трьох століть. Тому певні упередження щодо прав темношкірого населення існують досі. Расова сегрегація продовжує існувати в житловій та інших сферах життя, тому в афроамериканців попереду довгий шлях до фактичної рівності з білошкірими громадянами [7, с. 86].

Наступними варто згадати протести студентів за реформи в системі освіти. Досить важливою складовою молодіжного руху тих часів став «новий лівий рух», який базувався на ідеях вчених «Франкфуртської школи» та поглядах французьких філософів-екзистенціалістів. Термін «нові ліві» позначав нову ідейну базу,

погляди прихильників якої йшли врозріз із традиційною марксистською доктриною комуністичних партій на противагу традиційним лівим партіям та рухам [8, с. 59]. Серед основних подій, які стали поштовхом до появи «нових лівих», виділяють наступні: початок президентства Дж.Ф. Кеннеді; захоплення влади Ф. Кастро на Кубі; «сидячі демонстрації» афроамериканців на Півдні; резонанс слухань Комісії з розслідування антиамериканської діяльності; страта К. Чессмена [9, с. 108].

Досить повно ідеї «нового лівого руху» втілювалися в діяльності організації «Студенти – за демократичне суспільство», яка була створена в 1960 році на базі Студентської ліги, заснованої ще в 1905 році. У 1962 році група осіб (переважно студенти) зібралися в Порт-Гуроні та створили політичний маніфест, який став програмою організації «Студенти – за демократичне суспільство» [10]. У вступі Декларації викладено причини, які стали основою молодіжного руху в цілому. Автори зазначають, що за часів їхнього дитинства США була найбагатшою та найсильнішою країною у світі, ініціатором створення ООН та реалізовувала американські цінності – свободу та рівність кожної людини. Однак факти, пов'язані з расовою дискримінацією та «холодною війною», інші негати та гнітючі за своїм впливом людські проблеми створили загрозу загальної небезпеки та зумовили активність молоді. Вони відзначали, що «народна демократія» не відображає реальність та прагнули до «демократії індивідуальної участі». Відповідно до ідей представницької демократії, кожна людина повинна свідомо брати участь як у прийнятті політичних рішень, так і в суспільному житті. Порт-Гуронська декларація закликала боротися за побудову ідеального суспільства, де всі важливі політичні питання вирішують спільно із врахуванням особистих інтересів людини. За такої демократії, кожна особистість отримує широкі можливості для самореалізації. Рух афроамериканців зумовив проголошення ще одного принципу – принципу ненасильницької дії.

Молодь того періоду наголошувала на тому, що США переживає кризу цінностей та політичного цинізму. Постійну критику отримували ідеї буржуазного лібералізму. Також «новими лівими»

ми» засуджувалась істеблшмент та двопартійна система, адже, на думку молоді, дві політичні партії були занадто одноманітні [11, с. 68].

Організації «Студенти – за демократичне суспільство» вдалося залучити молодь сміливою критикою існуючої системи і рішучими діями. Проте, організаційні недоліки та непослідовність програмних установок послаблювали значення її зусиль. Кожен член організації міг діяти на власний розсуд, не зобов'язувався підкорятися ні рішенням більшості, ні рішенням обраних керівників. Поступово обертів почали набирати анархістські тенденції, спричинені відсутністю жорсткої дисципліни та вільним характером організації. Однак «Студенти – за демократичне суспільство» тривалий час залишалася найвпливовішою організацією в русі студентів США. У 1969 році на черговому з'їзді організації відбувся розкол, у результаті якого організація розкололася та було утворено окремі групи: групу «Революційний молодіжний рух II», групу маоїстів – «Студентський союз робітників» та групу «Синоптики» [12, с. 70-72].

На нашу думку, можна виокремити три головні аспекти молодіжного руху, пов'язані з діяльністю організації «Студенти – за демократичне суспільство»:

1) початок студентського руху, як ми зазначали раніше, пов'язаний із рухом за громадянські права афроамериканців. Масовість «сидячих демонстрацій» та героїзм темношкірих студентів надихнули білошкірих та стали прикладом для наслідування. Міжрасова єдність населення США перетворилася на певний період у їх благородний ідеал;

2) одним із етапів їх діяльності стала боротьба з бідністю, де головною ідеєю було перетворення збіднілої частини населення країни на активну політичну силу, безпосередня участь усього населення у вирішенні всіх політичних та соціально-економічних питань. Молодь закликала людей на боротьбу за поліпшення стану житла, але була змушена терпіти цькування та залякування з боку місцевої влади;

3) велася боротьба в закладах вищої освіти за академічну реформу, а саме за поліпшення

системи освіти. Рух включав також вимоги щодо демократизації кампусів, припинення расової дискримінації в університетах, ліквідації контролю над навчальним процесом з боку військово-промислового комплексу. Восени 1968 року по університетах і коледжах США почалася масова хвиля страйків і бунтів. Тоді стався найбільший з часу «Руху за свободу слова» 1964 року страйк у Берклі, відбулися заворушення в університеті Вісконсіна, в яких участь взяли більше 3 тис. студентів, а в результаті зіткнень протестувальників із силовиками 70 студентів було поранено, 112 – заарештовано [14].

Можемо відзначити, що рух студентів розвивався по висхідній лінії. Якщо перша половина 1960-х років була наповнена досить активною діяльністю в основному пропагандистського характеру, то з 1964 року в протестному русі студентів відбулися зміни. Після заворушень у Берклі 1964 року студенти перейшли до більш радикальних засобів, почастишали бунти в студентських містечках, на території яких часто стали з'являтися поліція та національна гвардія. До середини 1960-х років студенти активно співпрацювали та діяли спільно із темношкірою молоддю США. До середини 1960-х років «нова ліва» молодь намагалася мирно реалізувати принцип «демократії участі». Після арешту студентів у Берклі в 1964 році молодь перейшла до рішучіших дій, бунти студентів тривали, однак все ж пішли на спад. Це пояснювалося тим, що молодь США зосередила свою увагу на більш гострих проблемах, які постали перед нею, зокрема, розвиток економічної кризи, та проблеми, пов'язані з ескалацією війни у В'єтнамі.

Разом із рухом студентів за реформи спалахнули антимілітаристські протести молодих людей у зв'язку з участю США у збройному конфлікті на Індокитайському півострові.

Війська США перебували на території В'єтнаму ще з кінця 1950-х років, тоді як перші демонстрації проти цього вторгнення почали відбуватися в 1963 році. У другій половині 60-х рр. XX ст. вимога припинення військової інтервенції в Індокитаї стала найактуальнішою вимогою молодих протестувальників [15, с. 24]. Молодь становила значну частину учасників антивоєнного руху, а особливо ця проблема актуа-

лізувалася для юнаків, призовний вік, академічна неуспішність або дисциплінарні проступки яких ставали передумовою поповнення американської армії у В'єтнамі.

Антивоєнна боротьба включала в себе широкий спектр методів та форм: від мирних і пасивних до активних із застосуванням сили. Пасивні методи полягали у сидячих страйках, усній та друкованій пропаганді, проведенні антивоєнних конференцій, агітацію в армії, організації «teach-in» (нова особлива студентська форма протесту, яка поєднує ознаки навчального семінару, наукової дискусії та політичного мітингу) і «love-in» (зустрічі студентів, які супроводжувалися піснями, танцями і розмовами про війну та політику), а також проведення організованих антивоєнних мітингів [16, с. 84]. Основними напрямками такої боротьби стали такі: студентські заворушення, страйки всередині університетів та виступи за межами кампусів. В університетах і коледжах студенти протестували проти системи призову на службу в армію, проти курсів підготовки офіцерів запасу в закладах вищої освіти, проти діяльності вербувальників військ та Центрального розвідувального управління в кампусах. Як викладачі, так і студенти однією із важливих вимог антивоєнної боротьби визначали вимогу розриву контрактів із армією і військовими корпораціями та припинення будь-яких розробок військових проєктів.

Окрім навчальних семінарів («teach-in»), студенти влаштовували публічні виступи («speak-out») та «сонні страйки» («sleep-in»), за допомогою яких молодь висловлювала своє невдоволення американською політикою у В'єтнамі. У числі перших відомих антивоєнних диспутів слід згадати «teach-in», проведений навесні 1965 року студентами та частиною викладацького складу університету Мічигану в Енн-Арбор. Більше десяти викладачів університету офіційно оголосили про те, що вони скасовують свої заняття в якості протесту проти незаконного американського втручання в Індокитай [17, с. 43].

Найбільш активною формою студентського невдоволення був протест, спрямований проти військового призову. Для американського су-

спільства існувала норма відмовлятися від військової служби в силу своїх моральних переконань або релігійного виховання. Але група осіб, які з таких причин відмовлялися від проходження служби, не була впливовою та численною, аби привернути до себе увагу всього суспільства. Однак американська агресія у В'єтнамі докорінно змінила таке становище. Пасивний індивідуальний протест змінився на активний опір, який навіть супроводжувався створенням антипризовної організації [18, с. 14]. Як наслідок, з місцевих антивоєнних організацій утворилися національні, такі, як Національна рада за скасування призову з центром у Вашингтоні (1969 р.) та Союз національної опозиції закликів з центром у Принстонському університеті (1970 р.). Великомасштабною акцією стало проведення 15 жовтня 1969 року «Дня в'єтнамського мораторію» Комітетом в'єтнамського мораторію. Виступи охопили більше 500 міст, в тому числі провінцію. Участь у виступах взяли більше 2-х млн. осіб [19, с. 138]. До весни 1970 року з'явилися перші припинення антивоєнного протесту, що пояснювалося політикою президента США Р. Ніксона, який почав поступове виведення сухопутних військ із В'єтнаму, провів реорганізацію системи призову і скоротив його норму [20].

Таким чином, молодь США брала найбільш активну участь у русі проти війни у В'єтнамі. Студентські групи розгорнули широку антипризовну кампанію, проводили велику агітаційну роботу, організували великі марші протесту, брали участь у загальноамериканських мітингах і демонстраціях. Продовжувалися сутички протестувальників та силовиків, зокрема, поліцейськими та солдатами національної гвардії.

Висновки. Отже, можна стверджувати, що основними витокami молодіжного руху американської молоді у 60-х роках ХХ ст. стали критика сучасного суспільства як «репресивного», критика системи, капіталізму та існування «пануючої еліти». Студентство сприймало заклади вищої освіти як зменшену модель американського суспільства, тому проблеми, актуальні для студентів, були характерні також для всього соціуму. Боротьба молоді за розширення власних управлінських функцій та можливостей впливати на процес прийняття рішень в університетах,

коледжах була спрямована на зміну усієї системи зсередини.

Академічний рух за реформування системи освіти був стимульований боротьбою афроамериканців за громадянські права, оскільки темношкірі студенти надихнули молодь на відстоювання власних поглядів на демократію та рівність. Дійшовши до свого кінця, академічний рух опинився під хвилею антивоєнного протесту з огляду на зовнішню політику США. За цей час форми та методи боротьби трансформувалися та набували радикального характеру. Початок 1970-х років ознаменувався спадом молодіжного руху протестів, що було спричинено задоволенням основних вимог протестувальників та зміною поглядів активістів й лідерів руху молоді.

Головними наслідками молодіжного руху в США 1960-х років стали: припинення сегрегації афроамериканців, розширення повноважень студентського самоврядування в університетах, припинення ескалації збройного конфлікту США та В'єтнаму. Слід зазначити, що вказані наслідки та здобутки стали досягненням не лише молоді, а й американського суспільства в цілому. Однак молодіжний рух США 60-х років ХХ ст. став винятково масштабним явищем у соціально-політичній і духовно-культурній сферах життя країни.

Література

1. Черкашина Т.О. Проблема визначення дефініції «молодіжний рух». *Сучасні суспільні проблеми у вимірі соціології управління*: зб. наук. праць ДонДУУ. Сер.: Соціологія. Донецьк: Дон ДУУ, 2012. Т. 8, вип. 217. С. 444-450.

2. Питтс Д. Решение Верховного суда США: Браун против Совета по образованию. *Wayback Machine*. URL: <https://web.archive.org/web/20080410075751/http://usinfo.state.gov/journals/itdhr/0999/ijdr/pitts.htm>.

3. «Sit-Ins». *The Martin Luther King, Jr., Research and Education Institute*. 2020. URL: <https://kinginstitute.stanford.edu/encyclopedia/sit-ins>.

4. Muhammad A. On the black student movement – 1960-70. *The Black Scholar*. 1978. Vol. 9. No. 8/9. P. 2-11.

5. «Freedom Summer». *CORE*. 2006. URL: http://www.core-online.org/History/freedom_summer.htm.

6. Carmichael S. What We Want. *The New York Review of Books*. 1966. Vol. 7. PP. 5-6, 8. URL: <https://web.mit.edu/21h.102/www/Primary%20source%20collections/Civil%20Rights/Carmichael.htm>.

7. Нитобург Э.Л. О некоторых аспектах расовой проблемы в США на рубеже ХХ-ХХІ веков. *Новая и новейшая история*. 2008. № 1. С. 69-86.

8. Шафраньш О.І. «Нові ліві» в контексті контркультури у США в 60-х роках ХХ ст. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні відносини*. 2018. № 4. С. 58-64.

9. Lawson A. The New Left and the New Values. *American Quarterly*. 1976. Vol. 28. No. 1. PP. 107-123.

10. «Port Huron Statement». *Viet Nam Generation*. URL: http://www2.iath.virginia.edu/sixties/HTML_docs/Resources/Primary/Manifestos/SDS_Port_Huron.html

11. Lynd S. The New Left. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*. 1969. Vol. 382. PP. 64-72.

12. Elbaum M. *Revolution in the air: Sixties Radicals Turn to Lenin, Mao and Che*. London; New York: Verso, 2002. 380 p.

13. War on Poverty. *Encyclopaedia Britannica*. URL: <https://www.britannica.com/topic/War-on-Poverty>.

14. The Black Student Strike of 1969. *University of Wisconsin–Madison*. URL: <https://news.wisc.edu/black-student-strike/>.

15. Olson James S., Freeman Samuel. *Historical dictionary of the 1960s*. Greenwood Press, 1999. 548 p.

16. Ершова Е.Н. Движение за мир, против милитаризма и войны в США. Москва, 1980. 222 с.

17. Michigan faculty created teach-in; 49 at University Staged the First Vietnam Protest. *The New York Times*. 1965. P. 43.

18. Mitchell K. Hall. The Vietnam Era Antiwar Movement. *OAH Magazine of History*. 2004. Vol. 18. No. 5. PP. 13-17.

19. DeBenedetti, Charles An American Ordeal: The Antiwar Movement of the Vietnam Era. Syracuse University Press. 1990. 512 p.

20. Anti-Vietnam. War Protests The Pacifica Radio. UC Berkeley Social Activism Recording Project. URL: <https://guides.lib.berkeley.edu/c.php?g=819842&p=5850986>.

References

1. Cherkashyna T.O. Problema vyznachennja definicii 'molodizhnyj ruh'. *Suchasni suspil'ni problemy u vymiri sociologii' upravlinnja: zb. nauk. prac' DonDUU*. Ser.: Sociologija. Donec'k: Don DUU, 2012. T. 8, vyp. 217. S. 444-450.

2. Pitts D. Reshenie Verhovnogo suda SShA: Braun protiv Soveta po obrazovaniju. Wayback Machine. URL: <https://web.archive.org/web/20080410075751/http://usinfo.state.gov/journals/itdhr/0999/ijdr/pitts.htm>.

3. «Sit-Ins». *The Martin Luther King, Jr., Research and Education Institute*. 2020. URL: <https://kinginstitute.stanford.edu/encyclopedia/sit-ins>.

4. Muhammad A. On the black student movement – 1960-70. *The Black Scholar*. 1978. Vol. 9. No. 8/9. P. 2-11.

5. «Freedom Summer». *CORE*. 2006. URL: http://www.core-online.org/History/freedom_summer.htm.

6. Carmichael S. What We Want. *The New York Review of Books*. 1966. Vol. 7. PP. 5-6, 8. URL: <https://web.mit.edu/21h.102/www/Primary%20source%20collections/Civil%20Rights/Carmichael.htm>.

7. Nitoburg Je.L. O nekotoryh aspektah rasovoj problemy v SShA na rubezhe XX-XXI vekov. *Novaja i novejšaja istorija*. 2008. № 1. S. 69-86.

8. Shafran'osh O.I. «Novi livi» v konteksti kontrkul'tury u SShA v 60-h rokah XX st. *Naukovyj visnyk Uzhgorods'kogo nacional'nogo uni-*

versytetu. Serija: Mizhnarodni vidnosyny. 2018. № 4. S. 58-64.

9. Lawson A. The New Left and the New Values. *American Quarterly*. 1976. Vol. 28. No. 1. PP. 107-123.

10. «Port Huron Statement». *Viet Nam Generation*. URL: http://www2.iath.virginia.edu/sixties/HTML_docs/Resources/Primary/Manifestos/SDS_Port_Huron.html

11. Lynd S. The New Left. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*. 1969. Vol. 382. PP. 64-72.

12. Elbaum M. Revolution in the air: Sixties Radicals Turn to Lenin, Mao and Che. London; New York: Verso, 2002. 380 p.

13. War on Poverty. *Enciclopedia Britannica*. URL: <https://www.britannica.com/topic/War-on-Poverty>.

14. The Black Student Strike of 1969. *University of Wisconsin–Madison*. URL: <https://news.wisc.edu/black-student-strike/>.

15. Olson James S., Freeman Samuel. Historical dictionary of the 1960 s. Greenwood Press, 1999. 548 p.

16. Ershova E.N. Dvizhenie za mir, protiv militarizma i vojny v SShA. Moskva, 1980. 222 s.

17. Michigan faculty created teach-in; 49 at University Staged the First Vietnam Protest. *The New York Times*. 1965. P. 43.

18. Mitchell K. Hall. The Vietnam Era Antiwar Movement. *OAH Magazine of History*. 2004. Vol. 18. No. 5. PP. 13-17.

19. DeBenedetti, Charles An American Ordeal: The Antiwar Movement of the Vietnam Era. Syracuse University Press. 1990. 512 p.

20. Anti-Vietnam. War Protests The Pacifica Radio. UC Berkeley Social Activism Recording Project. URL: <https://guides.lib.berkeley.edu/c.php?g=819842&p=5850986>.

MAIN DIRECTIONS OF PROTESTS OF THE YOUTH MOVEMENT OF THE 60S OF THE XX CENTURY IN THE UNITED STATES OF AMERICA

Taras Shevchenko National University of Kyiv
Volodymyrska str., 60, 01033, Kyiv, Ukraine
E-mail: dashababych@gmail.com

*The purpose of the article is to study the main directions and ideas of the youth movement protests in the United States in the 1960s. **Research methods:** synthetic, analytical and descriptive, chronological, historical-comparative, retrospective and concrete-historical methods. **Results:** it is established that the youth movement for the civil rights of African Americans began in the late 1950s. It is concluded that the main consequences of the youth movement in the United States in the 1960s were: the cessation of segregation of African Americans, the expansion of student self-government in universities, the cessation of the escalation of the armed conflict between the United States and Vietnam. It is stated that the US youth movement of the 60s of the twentieth century became an exceptionally large-scale phenomenon in the socio-political and spiritual-cultural spheres of life of the country. **Discussion:** exploring the main ideas of the US youth movement of the 1960s, the main directions of the movement's protests were considered, namely: the movement against racial discrimination and for the achievement of civil rights by African Americans; protests for educational reforms; movement against intervention in Indochina. The large-scale sit-in movement and the activities of the Student Coordinating Committee for Nonviolent Action were studied, It was established in 1960 to coordinate student performances on the ground. It was determined that an important component of the youth movement of that time was the "new left movement", which was a new ideological base whose views contradicted the traditional Marxist doctrine of the Communist Parties, and highlighted the events that prompted its emergence. The activity of the organization "Students - for a democratic society", which was established in 1960 on the basis of the Student League, is described. The main ideas and provisions of the Port Huron Declaration of 1962 and three main aspects of the youth movement related to the activities of the organization "Students - for a democratic society". The anti-militarist protests of young people in connection with the US involvement in the armed conflict on the Indochina Peninsula have been studied.*

Keywords: youth movement; United States of America; protest; racism; democratization; «sit-in demonstrations».